

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

ДО ДЖЕРЕЛ ДУХОВНОСТІ

Нашому товаришу краєзнавцю, заслуженому учителю України з Березни Менського району Борису Семеновичу Драпкіну при допомозі місцевих спонсорів удалось видати другу книжку з досвіду організації краєзнавчої роботи в Березнянській середній школі.

Перша називалась «По следам героев войны», видана в дружній Башкирії. Вона розповідала про пошук воїнів 16 гвардійської Чернігівської кавалерійської дивізії, яка звільняла наш край від фашистів. Друга — «До чистих джерел духовності» (Чернігів, 1994 р.).

Ця книжка розповідає про багаторічну діяльність самого автора — керівника краєзнавчих шкільних об'єднань: «Юні слідопити», «Придеснянські орлята» і «Перша Березнянська сотня юних козаків».

Мова йде про творчу пошукову роботу, її методику, процес її організації, поетичні результати і кінцеві наслідки духовного зростання і збагачення учнів.

У названій книжці виділяються розділи: «Кобзарськими стежками», «Вивчаємо спадщину славетного земляка Григорія Верьовки», «Павло Тичина в Уфі», деякі нововведення в зв'язку з курсом «Історії України в 5 класі». Автор також популярно пише про події на Чернігівщині в період Великої Вітчизняної війни. І все це на документах, місцевих матеріалах і власних наукових дослідженнях з залученням учнів.

Читач довідається багато про що. Професор І. К. Матюша у передмові пише: «В цілому книга читається з інтересом. Вона насичена цінним і багатим фактичним матеріалом, який може бути успішно використаний іншими школами нашої області. Актуальність змісту книги не викликає сумнівів».

Цікавим є відгук Олеся Гончара про працю Б. С. Драпкіна, який описав пошук Л. Юткевича — студентського друга письменника, доцента з Казані.

О. Гончар відзначає в листі, що книжка «не лише цікава, але й дуже потрібна, бо йдеться в ній про підвищення духовності наших людей. Зараз це, я гадаю, найважливіше, бо від цього залежить усе інше». Він підкреслив, що висока духовність «здобувається тільки конкретними і добрими справами».

Саме так працює Б. С. Драпкін. Досить сказати, що з його ініціативи в Березні були створені кімната бойової слави, історико-краєзнавчий музей і музей Григорія Верьовки. Все на добро людям.

Автор книжки не соромиться говорити про необхідність військово-патріотичного виховання, поваги до інших народів. Виступає за правдиве висвітлення історії.

Краєзнавець націлює на більш серйозне і систематичне запровадження краєзнавства і народознавства в навчально-виховний процес освіти і просвіту.

Книжка Б. С. Драпкіна стане корисним посібником для вчителів, любителів-краєзнавців — всієї культурної громадськості.

Дмитро КАЛІБАБА.

СИЛУЕТИ 1937-го

Нещодавно побачила світ повість «1937 рік», написана В. П. Манойленком і видана редакційно-видавничим відділом комітету у справах преси та інформації.

Книжка написана емоційно, та головне, що вона об'єктивна, правдива, бо Володимир Павлович свідок тих подій. Справді, 1937 рік був страшним роком. Він став чорною плямою в історії нашої країни, адже мільйони кращих синів і дочок були безвинно репресовані, піддані тортурам і розстріляні або заслані в далекі табори півночі та Сибіру, звідки мало хто з них повернувся. У тюрми тоді відправляли робітників, селян, службовців, військових. Заарештовували й старих більшовиків — учасників революції та громадянської війни. Потім, на ХХ з'їзді партії, М. С. Хрущов скаже, що Сталін опустив меч на партію, якою керував. Вже у перших розділах повісті, ми бачимо, як Сталін розправився з старими, видатними членами ЦК партії Каменевим, Зінов'євим, П'ятаковим, Радеком, Сокольниковим, Риковим, Бухаріним. Не порухався вождь навіть з улюбленцями народу Кіровим, Орджонікідзе, Фрунзе, Горьким, а невзабарі дійшла черга до командного складу нашої Армії. Були заарештовані й розстріляні маршали Тухачевський, Блюхер, Єгоров, командарми 1-го та 2-го рангу Якір, Уборевич, Корк, Ейдеман, Путна.

Розстріляні тоді і наші земляки Юрій Коцюбинський та Віталій Примаков. Знищено з 57 комкорів — 50, з 186 командирів — 154, з 16 армійських комісарів — всіх, з 28 корпусних комісарів — 25, з 64 дивізійних комісарів — 58, з 456 полковників розстріляють 401. Ворошилов хвалився, що з травня 1937 до жовтня 1938 року в армії знешкоджено 40 тисяч ворогів народу.

Тепер названо винуватців репресій. Це — Сталін, Молотов, Ворошилов, Мехліс, Щаденко. Вони підрубали сук, на якому сиділи, підготували поразки Червоної Армії в сорок першому і сорок другому роках, що призвело до захоплення ворогами величезної території нашої країни і знищення фашистами міст і сіл, до загибелі мільйонів людей на окупованих територіях, військовополонених.

Автор використав у повісті факти з життя своєї сім'ї, членів якої бачимо в образах батька Павла Запорожця, матері Марії Петрівни, брата, студента індустріального інституту Михайла, і Вадима, учня 7-го класу. Показано друзів Павла Запорожця — директора великого заводу Марка Терена, директора інституту археології Федора Козуба, підполковника Миколи Петренка. Вони — активні учасники громадянської війни, старі комуністи. Терен і Козуб були знищені, Запорожець висланий на 10 років на північ, Петренко виїхав воювати в Іспанію, що й зберегло йому життя. Слід сказати, що було репресовано й 50 тисяч чекістів, лояльних до репресованих.